

ODHAD VÝSKYTU NÁDORŮ A EKONOMICKÁ PODPORA JEJICH VÝZKUMU VE SPOJENÝCH STÁTECH.

CANCER ESTIMATE AND ECONOMICAL SUPPORTING OF THEIR RESEARCH IN THE U.S.

GERYK, E.

Masarykův onkologický ústav, Brno

Důsledky zdravotního stavu obyvatel pro ekonomiku Spojených Států jsou stále více předmětem zájmu zdravotníků, politiků a široké veřejnosti. U řady nemocí se konkrétní navrhovaná opatření týkají primární a sekundární prevence jako rozhodujícího řešení současného stavu. Pozornost výzkumu, podpořená analýzami ekonomů, se ve zvýšené míře týká zhoubných nádorů.

V posledních čtyřiceti letech vždy začátkem ledna zpracovává Americká onkologická společnost (ACS) odhady počtu nových případů nádorů a jejich úmrtí, očekávaných v nadcházejícím roce v celých Spojených státech a v každém z 51 států Unie. Kromě všech nádorových lokalizací přehled obsahuje 40 nejčastějších diagnóz (1, 2).

Od roku 1995 byl výpočet těchto odhadů podstatně zpřesněn na podkladě rostoucích požadavků odborníků a manažerů z center onkologické péče a výzkumu, nádorových kontrolních programů a plánování, zástupců kongresu a sdělovacích prostředků.

Z důvodů rozlohy a organizačních nároků nepůsobí ve Spojených Státech celonárodní registr nádorů ve smyslu celoplošné evidence, jak ji v ČR provádí Národní onkologický registr (NOR). Kontrola hlášení malignit a ověřování údajů v jednotlivých státech Unie (3, 4) je proto složitější a popis systému je nad rámec tohoto sdělení. Stručně lze uvést, že k výpočtu očekávané incidence a mortality používá ACS dva zdroje dat. Věkově specifická incidence nádorů je získána z programu SEER (Surveillance, Epidemiology, End Results), řízeného Národním onkologickým institutem (NCI), od roku 1979 zaměřeného na prezentaci nejnovějších údajů (5). Dalším zdrojem pro data příslušného roku jsou údaje Úřadu pro evidenci obyvatel (6).

Z vypracovaných podkladů vyplývá, že v roce 1998 bylo očekáváno ve Spojených státech 1,2 mil. nových nádorů a 564.800 úmrtí na nádory (7). Pořadí pěti nejčastějších diagnóz podle počtu nových případů nezahrnuje melanomy a nádory kůže (33.800 mužů, 19.300 žen): U mužů převažují (bez nádorů kůže a ca in situ) nádory prostaty, plic, kolorekta, močového měchýře a NH lymfomy, u žen nádory prsu, plic, kolorekta, dělohy a vaječníku. Srovnání s ověřenými počty v ČR za rok 1995 (8) ukazuje u mužů nižší zastoupení nádorů prostaty, NH lymfomů a vyšší zastoupení plic a kolorekta. U žen je nižší zastoupení nádorů prsu, plic a vyšší zastoupení kolorekta (tab. 1). Podle současného životního stylu lze v dalších letech očekávat v ČR mezi ostatními malignitami postupný nárůst zastoupení nových nádorů prostaty, prsu a plic u žen. K jejich porovnání mezi populacemi jednotlivých států jsou rozhodující hodnoty hrubé a standardizované incidence, případně mortality ve stejných časových obdobích. Komparaci údajů ČR a dalších zemí podpoří dokončená publikace (9).

Ukázkou výsledků ACS (7) jsou přetištěné grafy odhadu počtů čtyř diagnóz z let 1979-94:

Nádory plic - počet nových případů u mužů po dlouhodobém nárůstu začíná od roku 1993 klesat, u žen trvale roste (graf 1, 2).

Nádory tlustého střeva - po nárůstu nových případů u obou pohlaví a kulminaci v 90. letech jsou známky poklesu (graf 3, 4).

Nádory prostaty - po navýšení nových případů v letech 1990 až 1992 následoval pokles s očekávaným pokračujícím trendem růstu (graf 5).

Nádory prsu - počet nových případů vykazuje pozvolný nárůst s možnou stagnací v dalších letech (graf 6). Celonárodní Pochod proti rakovině napříč Amerikou, vyvolaný informovaností široké veřejnosti o situaci kolem výskytu nádorů, uskutečněný roku 1998 (10), přinesl první významné výsledky. Rozhodnutím Kongresu Spojených států bylo z rozpočtu roku 1999 na cíle NCI uvolněno 2,927,187,000 dolarů, což je zvýšení o téměř 400 mil., tj. 15,1% proti roku předchozímu. Na projekty Národního institutu výzkumu srdce, plic a krve bylo schváleno 1,794,000,000 dolarů s navýšením o 211 mil. dolarů a pro Národní institut alergie a infekčních nemocí přiděleno 1,570,000,000 dolarů tj. o 221 mil. více proti roku minulému. Celkově bylo pro Národní institut zdraví schváleno 15,652,386,000 dolarů, což je zvýšení o více než 2 miliardy (11).

Zvláštní pozornost věnoval americký prezident Bill Clinton otázce ekonomické podpory výzkumu nádorů ve svém projevu v Bílém domě 21. 10. 1998 při příležitosti vyhlášení měsíce října měsícem uvědomění si rakoviny prsu v USA.

Při této příležitosti paní Hillary Rodham Clintonová oznámila brzké zahájení projektu STAR (Studie Tamoxifen-Raloxifen). Z projevu prezidenta, dostupného z materiálu White House Home Page, jsou uvedena stanoviska, týkající se nádorů (12):

„Mnohokrát vám děkuji a jsem potěšen, že jsem zde s vynikajícími lidmi. Doufám, že se mi podaří vám sdělit alespoň část z toho, co se snažíme v oblasti zdraví udělat. Před 25 lety vyhlásila Amerika rakovině válku. Tehdy jsme měli šanci ji vyhrát. Věřím, že tato válka bude mít pro naše děti stejný význam jako válka z roku 1812. Doufám, že naše školní děti už nepoznají, co představuje chemoterapie. Téměř šest let jsme usilovně pracovali: pomáhali jsme onkologicky nemocným zajistit jejich zdravotní výdaje při změně zaměstnání, urych-

Tab. 1

Počty nových případů nádorů v USA a ČR 1998. Zpracováno podle (7, 8).

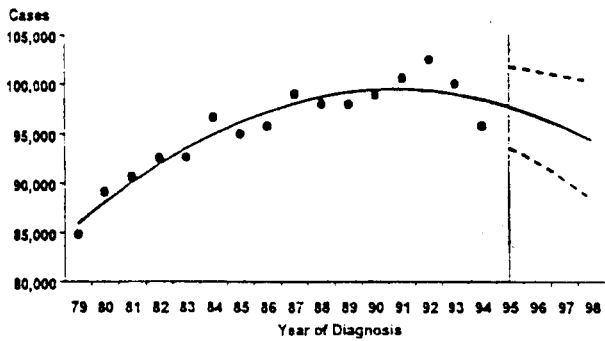
Muži	USA ¹⁾		ČR ²⁾	
	abs.počet	%	abs.počet	%
ZN prostaty	184.500	29,4	2.228	10,4
ZN plic,bronchů	91.400	14,6	4.711	22,0
ZN kolorekta	64.600	10,3	3.667	17,1
ZN moč.měchýře	39.500	6,3	1.274	5,9
NH lymfomy	31.100	5,0	418	2,0
Všechny ZN ³⁾	627.900	100	21.412	100
Ženy				
ZN prsu	178.700	29,7	4.449	21,6
ZN plic,bronchů	80.100	13,3	1.118	5,4
ZN kolorekta	67.000	11,2	2.989	14,5
ZN corpus uteri	36.100	6,0	1.535	7,5
ZN ovaria	25.400	4,2	1.169	5,7
Všechny ZN ³⁾	600.700	100	20.602	100

¹⁾ předpokládané počty 1998

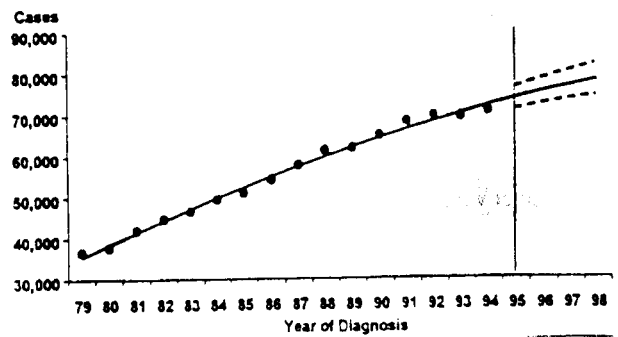
²⁾ nahlášené počty do NOR 1995

³⁾ bez nádorů kůže a ca in situ

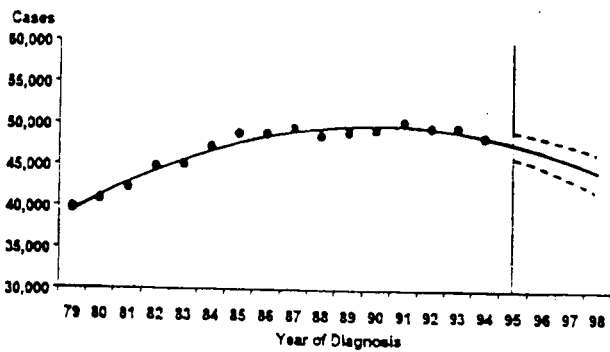
Graf 1
Estimated Lung Cancer Cases, Males, 1998

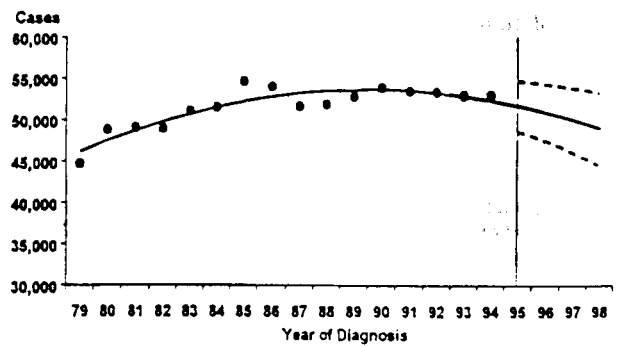
Graf 2
Estimated Lung Cancer Cases, Females, 1998

Graf 3
Estimated Colon Cancer Cases, Males, 1998

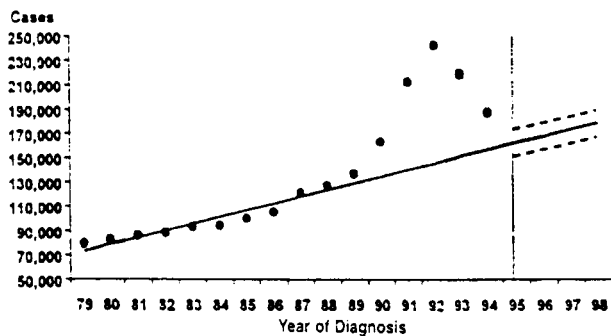

Graf 4
Estimated Colon Cancer Cases, Females, 1998

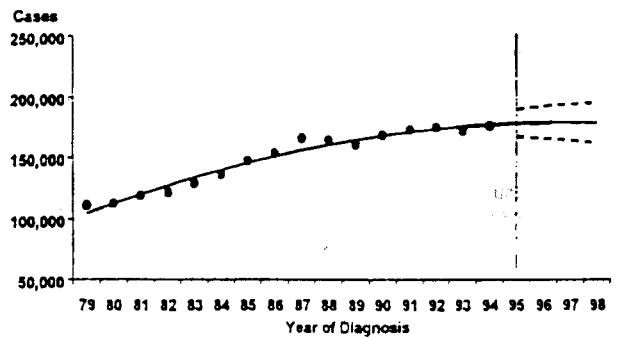

Graf 5
Estimated Prostate Cancer Cases, 1998

Linear Regression

Graf 6
Estimated Female Breast Cancer Cases, 1998

● Actual Cases — Modeled Estimates of Cases - - - 95% Confidence Limits

lovali jsme schvalování léků proti nádorům při zachování jejich bezpečnosti a průběžně jsme zvyšovali finanční podporu výzkumu rakoviny.

Díky práci řady z vás zde přítomných jsme dosáhli vynikajícího pokroku. Přibližujeme se nyní ke genetickým příčinám nádorů prsu, tlustého střeva, prostaty a zkoušíme léky, které by těmto nádorům skutečně zabránily. Nové postupy skríningu a diagnostiky jsou mnohým pacientům příslibem dlouhého a zdravého života. V letech 1991 až 1995 poprvé v naší historii poklesly počty úmrtí na nádory.

Zvláště jsem hrdý na pokrok, kterého jsme dosáhli za posledních pět let v prevenci, odhalování a léčbě nádorů prsu. Neuplyne jediný den, abych nevzpomněl na svou matku a jejím prostřednictvím na všechny ostatní ženy v naší zemi, které tato obávaná nemoc postihla. Vyrovnat se s touto chorobou vyžaduje víc než odvahu. Všichni máme vůči sobě a naší budoucnosti trvalý závazek podpory a provádění výzkumu, který by jednou provždy vyhrál válku proti rakovině. Bez výzkumu by nebyla mamografie, nebyly by genetické testy osob náchylných ke vzniku nádoru prsu. Bez výzkumu by nebyl Tamoxifen. Dnes odpoledne jsem podepsal vyrovnaný rozpočet, o který jsme v Kongresu tolik usilovali. Mezi jiným přináší pro naši zemi také změnu s velkým navýšením financování výzkumu nádorů v dalších letech. Je to součást závazku, který jsme Hillary a já učinili, když jsme požádali Američany, aby uvítali nové tisíciletí tím, že svým jednáním uctí svoji minulost a budou předvídat svoji budoucnost.

Jsem rád, že nový rozpočet obsahuje rekordní nárůst 400 milionů dolarů na podporu Národního onkologického institutu, který bude z částky téměř 3 miliard dolarů schopen financovat kriticky nový výzkum včetně rozšířeného využití Herceptinu k léčbě nádoru prsu a ověření deseti dalších klinických testů nové léčby tohoto nádoru. Je to důležité vítězství k dosažení zdraví žen. Vyrovnaný rozpočet je projevem ocenění našich hodnot. Rád bych v této záležitosti, podobně jako v řadě jiných, poděkoval panu viceprezidentovi, který stál v čele našeho snažení prosadit financování výzkumu do rozpočtu.

Dovolte mně, abych znovu zdůraznil, že jsem velmi hrdý na to, jak tento rozpočet podpoří výzkum nádorů. Jsem hrdý na to, co všichni společně děláme, abychom vyřešili rakovinu prsu. Chci, abyste věděli, že osobně věřím tomu, že máme na dosah léčebné prostředky a preventivní strategie nedozírného dosahu. Stále musíme mít na paměti, že ve skutečně důleži-

tých věcech jako je výzkum nádorů, zajištění sociálních jistot občanů nebo výchova našich dětí, musí být tato země vždy jednatelná.“

Pro pozorného čtenáře jsou uvedena slova příkladem angažovanosti politika a naplňování dlouhodobých záměrů státu v podpoře zdraví. Jejich tvůrci se při hledání optimálního modelu onkologické diagnostiky, terapie a prevence nevyhnou problémům, na které se občas poukazuje. Americké hledání řešení je současně záslužné pro země s omezenými ekonomickými možnostmi. Vzájemnou spoluprací mohou tyto země ve své zdravotní politice využít ověřené postupy k tolik očekávanému zlepšení ukazatelů onkologické statistiky. Jejich nevyužití má své časové hranice a může mít v podmínkách ČR vážné ekonomické a organizační důsledky při trvalém nárůstu každoročního počtu téměř 60.000 nových nádorů a zajištění onkologické péče pro 270.000 onkologicky nemocných. Další vývoj by neměl připustit váhání při rozhodování o ekonomické podpoře protinádorové prevence a včasné léčby u české populace na konci 20. a začátku 21. tisíciletí.

Literatura:

1. ASC: Cancer Facts & Figures 1998. Atlanta, GA: American Cancer Society, 1998, 135 p.
2. Landis, S.H., Murray, T., Bolden, S., Wingo, P.A.: Cancer statistics 1998, CA, 1998, 48, p. 6-29.
3. State cancer registries: status of authorizing legislation and enabling regulations - United States. October 1993, MMWR, 1994, 43, p. 71-75.
4. Howe H.L., Lehnerr M. (eds.): Cancer incidence in North America 1989-1994. Vol. I: Incidence. Sacramento, Calif. North Amer. Assoc. of Central Canc. Registries, April, 1997, 211 p.
5. Ries, L.A.G., Kosary, C.L. et al.: SEER cancer statistics review 1973-1994 - tables and graphs. Bethesda, Nat. Canc. Inst. 1997, NIH Publ. p. 97-2789.
6. United States Bureau of the Census: Current population reports. P-25-1095, U.S. Population estimates by age, sex, race and Hispanic origin 1980-1991. Washington, U.S. Government Printing Office, 1993.
7. Wingo, P.A., Landis, S., et al.: Using cancer registry and vital statistics data to estimate the number of new cancer cases and deaths in the United States for the upcoming year. J. Registry Management, 1998, 5, p. 43-51.
8. ÚZIS: Novotvary ČR 1995. Zdravotnická statistika. ÚZIS ČR, Praha, 1998, s. 53-63.
9. Kolcová, V., Geryk, Jechová, M.: Zhoubné novotvary - Česká republika a vybrané státy. Galén, 1999, 52 s. v tisku.
10. Geryk, E.: Americký pochod proti rakovině. Klin. onkol. 1999, 12, 3, s. 111.
11. Editor: NCI's appropriation for 1999 up nearly \$ 400 million. J. Nat. Canc. Inst. 1998, 90, 22, p. 1699.
12. Editor: Excerpts of remarks by U.S. president Bill Clinton at National breast cancer awareness month event. J. Nat. Canc. Inst. 1998, 90, 22, p. 1699-1700.